

Vlaams
Parlement

vergadering **C247**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 29 mei 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de Green Deal huishoudelijke houtverwarming – 2045 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de perverse effecten van de verschillende subsidiesystemen voor bebossing, naar aanleiding van de voorstellen van de Vlaamse Bosgroepen – 2041 (2017-2018)	7

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de Green Deal huishoudelijke houtverwarming – 2045 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Op 15 juni 2018 zou een nieuwe Green Deal huishoudelijke houtverwarming in werking treden. Een Green Deal biedt opportuniteiten om tussen verschillende overheden en sectoren tot afspraken te komen en sneller voortgang te bereiken op een beleidsdomein.

Het is goed, aangezien de tekst openbaar is, dat we in het parlement hier vooraf over van gedachten kunnen wisselen. Deze Green Deal heeft als doel om met de betrokken partijen acties te ontwikkelen en te realiseren die een bijdrage leveren aan de doelstellingen van het Vlaamse Luchtplan. De specifieke doelstellingen van deze Green Deal zijn drievoudig.

Ten eerste moet de uitstoot van fijn stof ten gevolge van huishoudelijke houtverwarming in houtkachels en open haarden worden verminderd en zo de luchtkwaliteit binnen- en buitenshuis worden verbeterd.

Ten tweede moeten technologische vernieuwingen worden gestimuleerd richting emissiearme en energiezuinige houtkachels.

Ten derde moet een visie worden ontwikkeld rond de positie van huishoudelijke houtverwarming binnen andere vormen van huishoudelijke verwarming. Daarbij worden onder andere in rekening gebracht: de maatschappelijke kost, de afzetmarkten van houtstromen, mogelijke technologische vernieuwingen, doelstellingen inzake hernieuwbare energie en klimaat.

Hout is een vorm van hernieuwbare energie, maar zorgt tegelijk voor luchtvervuiling. Door de omschakeling naar meer performante houtkachels te steunen, kunnen we de uitstoot van fijn stof terugdringen. Op termijn is een verdere transitie nodig in het warmtebeleid naar warmtepompen en warmtenetten.

Op de website van de FOD Volksgezondheid staat een lijst van verwarmingstoestellen voor consumenten. Maakt men de keuze voor hernieuwbare vaste brandstof, dan vindt men een keuzelijst van 3644 hout- of pelletkachels en -ketels. Vaak zijn het dezelfde merken maar andere types. Het is niet aan de consument om het kaf van het koren te scheiden: daar is wetenschappelijk verantwoorde ondersteuning bij nodig. Vandaar dat het belangrijk is dat ook de federale overheid bij deze Green Deal betrokken is.

Maar bij nader inzien wordt er in het ontwerp van Green Deal huishoudelijke houtverwarming vooral veel studiewerk aangekondigd. Onder het motto 'meten is weten' heeft de overheid inderdaad nood aan goede kennis over houtverbranding: welke types en hoeveelheden van houtverbranding zijn er? Hoe oud zijn kachels? Hoeveel hout wordt er verbrand? En in navolging van dieselgate: hoeveel fijn stof stoten die kachels in werkelijke omstandigheden uit in plaats van in een labotest-omgeving? De haalbaarheid van veel acties wordt onderzocht, maar in feite weten we via metingen van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) al veel over de vervuiling door houtverwarming. Volgens de VMM is houtverbranding in de winter verantwoordelijk voor maar liefst een derde van de totale hoeveelheid fijn stof in de lucht. Elk jaar opnieuw rapporteert de VMM over het dringend en dwingend karakter van ingrepen ten voordele van de volksgezondheid. Het kan toch niet zijn dat door deze Green Deal acties, die dringend nodig zijn, meer dan nodig worden afgeremd.

Minister, op Batibouw 2018 kondigde u een premie aan om de Vlaming te motiveren zijn oude, vervuilende kachel te vervangen door een nieuw efficiënt toestel. Andere maatregelen kunnen gaan over schrootpremies of een terugnameplicht voor de sector bij vervanging van oude kachels om te vermijden dat oude kachels in omloop komen op de tweedehandsmarkt; strengere normen of labeling zoals een verbod vanaf 2022 op het gebruik van verwarmingstoestellen met een uitstoot van meer dan 400 gram/gigajoule PM10; een certificeringssysteem dat de performantie en de duurzaamheid van de kachels aangeeft; een officiële erkenning van installateurs; een brede informatiecampagne over het gebruik en onderhoud van houtkachels; en een kwaliteitslabel voor brandhout, samen met de federale overheid.

Minister, wanneer treden de eerste concrete acties in werking, meer bepaald de uitfasering van oude smoorkachels?

Is retrofitting van oude toestellen sowieso een goed idee? Is wachten op de resultaten van onderzoek naar de haalbaarheid en het potentieel ervan, actie 2.1.2, niet eerder tijdverlies?

Wanneer komen er stimuli om oude kachels en ketels te vervangen door echt performante houtpelletketels?

Wanneer wordt de omslag gemaakt naar het echte alternatief van warmtepompen en warmtenetten? Wordt deze Green Deal gecoördineerd en naast het Warmteplan van minister Tommelein gelegd?

Er is nood aan inventarisatie, controle en handhaving. Waarom trekt Vlaanderen de tweejaarlijkse controle van cv-ketels niet door naar verwarming op hout en pellets zoals Bond Beter Leefmilieu voorstelt? De onderhoudstechnicus kan na controle alle gegevens invoeren in een centrale databank. Die kan de overheid vervolgens gebruiken om een gericht vervangings- en stimuleringsbeleid te voeren zodat we snel opnieuw gezonde lucht kunnen inademen.

Bent u bereid om in overleg met de federale minister van Consumentenzaken een extra doelstelling toe te voegen onder artikel 3, namelijk de doelstelling om te komen tot concrete, duidelijke en nuttige informatie voor de consument? Bedoeling is dat wie kiest voor houtverwarming, in functie van zijn beschikbare middelen, bewust kan kiezen voor een performante kachel of ketel die vriendelijk is voor klimaat, milieu, gezondheid en bovendien zuinig is. Want laten we ervan uitgaan dat het de minder gegoeden zijn die vaker kiezen voor houtverwarming.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Meuleman, de Green Deal is momenteel nog in volle bespreking. Op 30 maart was er een stakeholderoverleg. Op basis daarvan is de ontwerpversie aangepast, die wordt nu nog verder besproken. Pas daarna volgt ondertekening en inwerkingtreding.

U stelt een aantal inhoudelijke vragen. Aangezien het nog niet gaat over een definitieve Green Deal, is het moeilijk om daar in detail op door te gaan.

Retrofitting kan een mogelijke oplossing bieden voor toestellen die nog niet zo oud zijn, maar toch niet aan bepaalde criteria voldoen. Uit onderzoek blijkt dat vooral kachels die dateren van voor het jaar 2000, zeer vervuilend zijn. Daarnaast weten we dat de kachels die sindsdien verkocht zijn, ondertussen ook performanter zouden kunnen worden gemaakt. Vaak is het voor de eigenaars van deze kachels nog te vroeg om een nieuwe kachel aan te schaffen. In dergelijke situaties is het beter dat er dan aan retrofitting kan worden gedaan. Op die manier is er toch al op korte termijn een positief effect op de luchtkwaliteit.

Naast het uitfaseren van oude kachels kan ook de vervanging van de oudere houtkachels snel leiden tot een betere luchtkwaliteit.

De Green Deal moet ook zorgen voor een visieontwikkeling voor de lange termijn van de positie van huishoudelijke houtverbranding in de toekomst. Bij deze visieontwikkeling zal rekening worden gehouden met het klimaatplan 2030 en het energieplan 2030 dat minister Tommelein voorbereidt. Die visie zal ook in lijn moeten zijn met de ontwerpklimatevisie 2050 en de verlaging van de warmtevraag ten gevolge van de stapsgewijze uitwerking van het Energiepact.

Die diensten van minister Tommelein zijn ook betrokken bij de voorbereidingen van de Green Deal. Zo kan de Green Deal afgestemd worden met het Warmteplan.

In het kader van de Europese verordening voor ketels en de Europese verordening voor kachels moeten deze toestellen verplicht voorzien zijn van een energielabel. Op basis hiervan wordt de consument op de hoogte gesteld van de energieprestaties en dus de zuinigheid en de eraan gerelateerde impact op het klimaat en de uitstoot van een kachel en ketel. Het label gaat van A++ als beste score tot G als slechtste score. Een A-label komt overeen met wat actueel minimaal vereist is in België voor nieuwe kachels overeenkomstig het koninklijk besluit van 12 oktober 2010. Dat betekent dat de kachels en ketels die in België verkocht mogen worden, al goed scoren.

Daarnaast is er ook een Europees ecolabel voor ketels. Dat is niet verplicht, maar heeft extra strenge minimumvoorwaarden op het vlak van rendement en emissie van de pollutanten koolstofmonoxide (CO), fijn stof, vluchtige organische stoffen (VOS) en stikstofoxiden (NO_x). Toestellen die hieraan voldoen, zijn dus extra performant.

Wat mij betreft, zal ook energiearmoede in die Green Deal voldoende aan bod komen. We zijn echter nog volop in bespreking.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, er blijven inderdaad nog een aantal vragen over waarop u geen antwoord hebt gegeven, wellicht omdat u nog in bespreking bent. Ik hoop dat u een aantal suggesties zult meenemen. Ik denk aan de schrootpremie en de terugnameplicht. Ik denk ook aan de duidelijkheid die misschien best wordt gecreëerd over de verschillende pelletkachels, die allemaal milieuvriendelijker zouden zijn, maar waarvan er toch nog 3644 verschillende zijn, wat het voor de consument moeilijk maakt. Is er daarover overleg met het federale niveau? Zullen er samen acties worden ondernomen? Wanneer denkt u dat het kachelplan dan wel klaar kan zijn en dat de Green Deal zou worden afgesloten? Misschien hebben we tegen de zomer best nog een akkoord, zodat er volgende winter al wat merkbaar kan zijn van dat actieplan.

Fijn stof beroert de gemoederen echt. Als er in de winter opnieuw een piek zal zijn, zullen ouders en stadsbewoners opnieuw van zich laten horen. Graag krijg ik een antwoord op mijn vraag naar timing.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, we zijn er nog niet helemaal uit wat die kachels betreft. Retrofitting, een filter op de schouw of op de pijp zetten, dat zal zeker wel helpen, maar het is ook nog niet ideaal. Ik hoor mensen zeggen dat het een beperkt rendement geeft. Het werkt ook op elektriciteit, dus als je de stekker eruit trekt – ook met andere filtersystemen gebeurt dat soms, men installeert ze wel maar verder gebruikt men ze niet –, dan werkt het niet.

Er wordt vaak gezegd dat de nieuwe kachels performanter zijn, maar de meest performante kachels zijn nog altijd vele keren vervuilerder dan bijvoorbeeld centrale

verwarming. De Vlaamse Milieumaatschappij zei onlangs dat als je een nieuwe kachel slecht gebruikt, die soms nog meer vervuult dan wanneer je een oude kachel correct gebruikt. Het is dus niet zo'n eenvoudige oefening door te zeggen: 'Als we dit doen of dat laten, dan zijn we er.'

Minister, als ik u goed beluister, dan ziet u toch nog een plaats voor private houtkachels, ook in de toekomst. U zegt dat de nieuwe kachels toch beter zijn. Ik leid daaruit af dat u nog een rol weggelegd ziet voor houtverbranding in huishoudens. Een tijd geleden was dat in de actualiteit en we hebben er ook over gediscussieerd, maar overweegt u nog steeds om met een premie te werken, om de oude kachels uit circulatie te halen? Zo ja, hoe kunt u zeker zijn dat u daarmee het juiste publiek bereikt? Minder kapitaalkrachtige mensen zult u waarschijnlijk toch niet meekrijgen in zo'n systeem van inruilen. Het lijkt hoe dan ook moeilijk in te schatten hoeveel niet-performante kachels we hebben en hoeveel we er uit circulatie halen, tenzij we overal aanbellen en kijken wie wat heeft staan. Maar dat lijkt me allemaal niet zo gemakkelijk. Misschien kunt u daar iets meer over zeggen?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Het komt niet zo vaak voor dat we hier vragen stellen over ontwerp teksten die nog niet formeel of ondertekend zijn. Dit is een primeur. Maar goed, misschien is het niet slecht dat we hier toch al over kunnen praten, maar ik heb dit nog niet meegemaakt in deze commissie.

Minister, het was de bedoeling om deze Green Deal tegen Batibouw getekend te krijgen. Er is wat vertraging op gekomen. We hebben in een vorige vraagstelling al gepraat over de Green Deal en hoe u dat zag. Een houtkachel is geen milieuvriendelijke manier om te verwarmen. Er zijn veel milieuvriendelijkere alternatieven. Waarom zijn er in dat ontwerpplan nog geen alternatieven voor duurzame verwarming opgenomen?

Mevrouw Meuleman verwijst naar pelletkachels, maar er zijn veel milieuvriendelijkere alternatieven. Ik mis dat een beetje in het ontwerpplan. Minister, ik weet dat u nog aan het bespreken bent, u hebt gezegd dat het kabinet van minister Tommelein daar ook mee bezig is, maar dit mis ik hier toch heel hard. Als de onderhandelingen lopende zijn, vraag ik om dat nog meer in de verf te zetten in het ontwerpplan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het blijft een vreemde discussie waar ik altijd mijn ogen van opentrek. Dit debat wordt hier al lang gevoerd: hoe gaan we om met houtkachels en de houtverwarming? Samen met mobiliteit is dit een belangrijke veroorzaker van fijn stof. De vraag om iets aan houtkachels te doen, leeft al lang in het parlement. Als er dan een initiatief loopt op basis van een Green Deal, waarmee we goede ervaringen hebben in een aantal andere sectoren zoals gedeelde mobiliteit, waar we met alle stakeholders bekijken hoe we een beleid kunnen uitrollen voor de houtkachels, dan komt de vraag waarom we ons enkel tot de kachels beperken. Dat is altijd een raar debat.

Uiteraard moeten we dit zo breed mogelijk opentrekken. Dan is de vraag natuurlijk wat onze bedoeling is met die Green Deal. Initieel is dat gestart om na te gaan hoe we de houtverbranding in Vlaanderen op een redelijke manier, zowel op de korte als op de lange termijn kunnen oplossen. We moeten een duidelijk onderscheid maken tussen de kortetermijnmaatregelen die we kunnen nemen om de luchtkwaliteit te verbeteren, en de lange termijn. Op de lange termijn is het belangrijk de visie van het Warmteplan mee te nemen. Op korte termijn moeten we kunnen zien hoe we bepaalde zaken beter kunnen laten werken, vervangen of op de juiste manier laten gebruiken.

Collega Vandaele, het is de bedoeling om in de Green Deal zelf voldoende aandacht te hebben voor sensibilisering over hoe te stoken, hoe te gebruiken, de manier waarop, welk hout. Dat heeft uiteraard een enorme impact.

De vraag om alles in kaart te brengen of een eigen label te maken, kwam ook al bij vorige gelegenheden aan bod. We moeten zien dat we niet iets uitwerken dat gigantisch veel geld en mankracht kost en dat eigenlijk weinig impact heeft op het verbeteren van de luchtkwaliteit. We doen het vooral om de luchtkwaliteit te verbeteren. Ik heb de indruk dat sommigen die doelstelling uit het oog verliezen, maar ik vind dat in ieder geval belangrijk.

De federale overheid is ook betrokken. Het is belangrijk om dat te weten. Het is net omdat er zo'n grote range van stakeholders rond de tafel zit dat het wat tijd vraagt om na te gaan welke de juiste maatregelen zijn om uit te werken. Als het van mij afhangt, komt dat er snel. Ik hoop dat we dat kunnen finaliseren. Nogmaals, het zijn ontwerp teksten die nu circuleren, waar iedereen uiteraard nog opmerkingen over kan formuleren. Bepaalde suggesties die hier zijn geformuleerd, nemen we ook graag mee.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik hoop dat er iets klaar zal zijn tegen de volgende winter. U hebt nog geen antwoord gegeven op mijn vraag naar de timing en het moment waarop u denkt dat er maatregelen in voege zouden kunnen treden. Ik ben het helemaal eens met uw visie dat we moeten proberen op korte termijn maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat er grote stappen vooruit worden gezet in het properder omgaan met houtverwarming. Een aantal voorstellen kunnen daar zeker voor dienen.

Op langere termijn kan er samen met minister Tommelein worden gekeken hoe we de houtverwarming kunnen vervangen door duurzame alternatieven. Het voorstel van de Bond Beter Leefmilieu voor een tweejaarlijkse controle op houtkachels zou u heel snel in staat stellen om de problemen te vinden. Zo zou u er heel gericht voor kunnen zorgen dat er een vervangings- en stimuleringsbeleid komt.

Het lijkt me zeker de moeite hiermee rekening te houden. Ik kijk absoluut uit naar de definitieve Green Deal en naar het definitieve plan. Ik hoop dat er snel resultaten zullen zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bruno Tobback aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de perverse effecten van de verschillende subsidiesystemen voor bebossing, naar aanleiding van de voorstellen van de Vlaamse Bosgroepen – 2041 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Voorzitter, we hebben in deze commissie al meermaals gediscussieerd over de vraag hoeveel bos we hebben, hoeveel bos erbij komt, hoeveel bos verdwijnt en wat het nettoresultaat is. Ik denk dat we het er onder tusschen jammer genoeg over eens zijn dat dit voorlopig moeilijk te meten is. We weten echter wel dat er in geen enkel meetsysteem dat we tot nu toe hebben gebruikt, netto bos bij komt. Het lijkt minstens belangrijk al het mogelijke te doen om ervoor te zorgen dat we, los van wat er verdwijnt, in elk geval geen hindernissen opwerpen tegen de aanplanting van nieuw bosoppervlakten en tegen de bruto toename van bossen. Dat blijkt echter wel het geval te zijn.

Naar aanleiding van de communicatie door de Vlaamse Bosgroepen vorige week blijkt nu dat er een aantal serieuze hindernissen zijn. Een van de belangrijkste hindernissen is blijkbaar dat een aantal private eigenaars, die natuurlijk niet enkel de kosten van de aanplanting maar ook de kosten van het alternatief grondgebruik in rekening moeten brengen, wel degelijk beschikken over grond voor bebossing. In veel gevallen beschikken ze zelfs al over de vergunningen om de grond te bebossen, maar ze voeren de bebossing niet uit omdat ze verkiezen te wachten tot ze in het licht van de boscompensatieregeling een vergoeding krijgen. Volgens de Vlaamse Bosgroepen bedraagt die vergoeding aan de huidige marktwaarde ongeveer 30.000 euro per hectare. De eigenaars wachten hier veeleer op dan gebruik te maken van de generieke regeling van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) voor nieuwe bebossing. Die subsidie bedraagt eigenlijk maar ongeveer een tiende, namelijk ongeveer 3500 euro per hectare.

Dit leidt er natuurlijk toe dat bossen die zouden kunnen worden aangeplant, nu niet worden aangeplant. Het leidt er ook toe dat de nieuwe bebossing er enkel komt indien eerst een ander bos wordt gekapt. Om die reden heb ik het pervers genoemd. Zonder compensatie wordt er niet aangeplant, en dit betekent dat we per definitie blijven stilstaan, in het allerbeste geval op het punt waar we nu zitten.

De suggestie van de Vlaamse Bosgroepen gaat misschien wat ver. Zij stellen voor de subsidie voor bebossing meteen ook tot 3 euro per vierkante meter op te trekken, zoals nu al het geval is voor boscompensaties. Misschien gaat dit te ver, maar er is in ieder geval een algemeen probleem dat bestaat en dat we beter oplossen. Zoals het nu gaat, is het niet in orde. Het kan niet dat we enkel bebossen indien elders eerst wordt gekapt. Gezond is dat niet.

Minister, ik heb eerst een algemene vraag. Wat is ondertussen de stand van zaken? Ik vraag niet om de bosoppervlaktecijfers. Ik wil die discussie vandaag niet opnieuw voeren. Ik wil weten hoeveel bos er bruto bij is gekomen. Er is ooit de doelstelling geweest 10.000 hectare bos bij te creëren. Ik denk dat die doelstelling ongeveer twintig jaar geleden is geformuleerd. Waar staan we?

Deelt u de analyse van de Vlaamse Bosgroepen dat er een pijnlijk onevenwicht is tussen de financiële steun voor boscompensatie en de generieke subsidieregeling voor gewone bebossing en dat de nieuwe bebossing hierdoor wordt vertraagd?

Valt het eventueel te overwegen om, zoals de Vlaamse Bosgroepen voorstellen, de subsidie van het ANB voor bebossing gelijk te stellen met de vergoeding voor boscompensatie, met inbegrip van de vergoeding voor de grondwaarde?

Zijn er eventueel andere suggesties en mogelijkheden om ervoor te zorgen dat het minstens snel gaat? We weten dat er nog wat middelen in het Boscompensatiefonds zitten die op gebruik wachten. Als er effectief 85 hectare klaarligt voor bebossing, zouden we dat geld dan niet eventueel onmiddellijk hiervoor kunnen inzetten? Kunt u misschien iets anders doen? Kunt u, in plaats van het Boscompensatiefonds, denken aan een nieuw op te richten generiek 'bosbebossingsfonds' voor nieuwe bossen waarvan ook private eigenaars eventueel op een of andere manier gebruik zouden kunnen maken? We zouden in ieder geval een stap vooruit moeten kunnen zetten.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, we moeten, voor alle duidelijkheid, goed het onderscheid maken tussen boscompensatie en bosuitbreiding. Boscompensatie betekent dat er eerst bos verdwijnt dat moet worden gecompenseerd. Dat kan in natura of financieel gebeuren. Daarover hebben we het in het Vlaams Parlement al vaak gehad. Het is belangrijk dat dit twee verschillende zaken zijn.

Mijnheer Tobback, u hebt een vraag gesteld over de gesubsidieerde bosuitbreiding die deel uitmaakt van de plattelandsontwikkelingsprogramma's en van andere Europese regelgeving. In de periode 2001-2016 gaat het jaarlijks om gemiddeld 54 hectare. In diezelfde periode heeft het ANB gemiddeld 110 hectare gronden per jaar gekocht die voor bosuitbreiding bestemd zijn. Dat is nog iets anders dan de boscompensatie. Het gaat, voor alle duidelijkheid, puur om bosuitbreiding.

Het ritme van de effectieve bosuitbreiding dat met zekerheid is gekend, ligt op ongeveer 164 hectare per jaar. Dat omvat dus niet de spontane bosuitbreiding. Het gaat om wat we absoluut weten. Er zijn particuliere initiatieven die niet worden gesubsidieerd, en er is spontane bosuitbreiding. Dat zit niet in deze cijfers.

De bebossing door het opnemen van de boscompensatieplicht door een derde is een praktijk die door de wet wordt toegelaten. De prijs wordt vrij bepaald door de betrokken partijen. Daar speelt de wet van vraag en aanbod. Momenteel staat op de website een aanbod van 70 hectare. Dit betekent dat het aanbod groter is dan de vraag, wat een daling van de aanbodprijs met zich zal meebrengen.

Volgens het ANB is de bosuitbreiding gelijkaardig verlopen in de periode voor de optrekking van de bosbehoudsbijdrage tot 3,5 euro per vierkante meter. We hebben geen kentering gezien. Dat er na de optrekking van de bosbehoudsbijdrage plots minder zou zijn bebost, wordt niet in de cijfers weerspiegeld.

Het voordeel van de werkwijze die we nu kennen, is natuurlijk dat een zo groot mogelijk aandeel van de boscompensatie ook effectief wordt bebost en niet financieel in het Boscompensatiefonds wordt gestort. Dat was ook onze bedoeling. Om die reden hebben we het bedrag opgetrokken. Ik veronderstel niet dat hier een pleidooi wordt gehouden om dit aan te passen.

De subsidieregeling voor bebossing is in uitvoering van een Europese verordening opgenomen in het Vlaams plattelandsontwikkelingsprogramma. We zijn daar gebonden aan de context die is meegegeven. Wat de Vlaamse subsidies betreft, kan volgens die regelgeving niet meer dan de effectieve kost worden gesubsidieerd.

Een verhoging van de subsidie voor bebossing tot meer dan of gelijk aan het theoretisch maximum dat door de financiële boscompensatie wordt bepaald, zou het ongewenst effect kunnen hebben dat de ontbossers opnieuw meer voor financiële compensaties zouden kiezen. Dat is iets waar we geen voorstander van zijn, want we willen met zijn allen meer bos.

De middelen in het Boscompensatiefonds kunnen niet voor bosuitbreiding worden gebruikt. We bewandelen twee pistes. Ten eerste voeren we een systeem van verhandelbare boscompensatierechten in. Hierdoor zouden nu reeds uitgevoerde bebossingen door een registratiesysteem later als boscompensatie kunnen dienen. Dit betekent dat er wellicht sneller zal worden bebost, want er moet niet meer op een goedgekeurd compensatiedossier worden gewacht. Ten tweede hebben we in het Instrumentendecreet voorzien in het gebruik van verhandelbare ontwikkelingsrechten.

De vraag van de private eigenaars in verband met het grondwaardeverlies is me gekend. Omdat ik dit een terechte vraag vind, heb ik in dit verband een voorstel geformuleerd en op de tafel van de Vlaamse Regering gelegd.

De optrekking van de algemene subsidie voor de aankoop van gronden om te bebossen, staat straks op de agenda. Ik hoop dat het Vlaams Parlement dit zal goedkeuren.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, ik hoor een paar openingen maar toch ook weer niet zo heel veel. Uiteraard zijn we het er allemaal over eens dat we boscompensatie

het liefst in natura hebben. Ik heb er ook niet voor gepleit om de regeling voor boscompensatie aan te passen. Laat ons die maar houden zoals ze is, en inderdaad maximaal gaan voor compensatie in natura.

Waar de discussie over gaat, is dat momenteel de boscompensatie aan de ene kant en de bosuitbreiding aan de andere kant met elkaar in concurrentie komen door het feit dat het subsidiesysteem dermate is scheefgetrokken dat het ene nog wel interessant is en het andere helemaal niet. Daar hoor ik heel weinig oplossingen voor.

Ik kijk graag uit naar wat u op de tafel zult leggen van de Vlaamse Regering. Hopelijk zal dat een echt antwoord zijn, ik heb dat antwoord nu toch niet gehoord. Ik heb ook niet gehoord wat de stand van zaken is inzake die 10.000 bijkomende hectare. Ik heb een soort van tussenstand per jaar gehoord die erop neerkomt dat er 64 hectare per jaar wordt aangeplant. Als ik omreken naar 10.000 hectare, dan zijn we nog ongeveer 150 jaar bezig voor de doelstelling wordt gehaald. Ik neem aan dat dat niet de bedoeling is of in elk geval niet zou mogen zijn.

In wat u zegt, bestaat ook een grote discrepantie tussen de 54 hectare die per jaar wordt gesubsidieerd en aangeplant en de 114 hectare, als ik dat goed heb begrepen, die per jaar wordt aangekocht door ANB. Aangekocht betekent natuurlijk niet aangeplant. Als er 54 hectare per jaar wordt gesubsidieerd en 64 hectare per jaar effectief wordt aangeplant, dan betekent dit dat ANB gemiddeld aan 10 hectare per jaar komt. Wat gebeurt er met die andere 104 hectare die men dan heeft aangekocht om aan te planten? Dat is een beetje een rare Bermudadriehoek waarin bomen verdwijnen, heb ik de indruk, tenzij ik een verkeerde berekening maak op basis van uw antwoord en het dus verkeerd begrepen heb.

Ik voel in uw antwoord heel weinig urgentie over het feit dat dit probleem reëel bestaat en dat de huidige subsidiemechanismen niet leiden tot netto herbebossing of bosuitbreiding, terwijl we elke dag opnieuw beweren dat dat is wat we willen. Los van de vraag of u het idee van de bosgroepen mee ondersteunt – ik heb zelf ook gezegd dat ik denk dat het op een aantal punten te ver gaat – is er wel een reëel knelpunt. Dat merken we telkens opnieuw. U antwoordt zeer vaag dat u iets op de tafel zult leggen van de Vlaamse Regering, maar de ervaring leert ons dat het niet altijd zo succesvol is als er iets op de tafel van de Vlaamse Regering wordt gelegd. Daarnaast zie ik ook niet in hoe u dit wilt oplossen. We stagneren ondanks alle alarmkreten, zelfs van mensen die zeggen dat ze niets liever willen dan bomen planten. Zij hebben vergunningen aangevraagd, ze hebben grond ter beschikking gesteld, maar zij vragen een duwtje in de rug. Blijkbaar wilt u die steun niet geven, en dat is jammer.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): De heer Tobback verwees al naar de taakstelling van het RSV, intussen al van 1997, met inderdaad de ruimteboekhouding die we kennen en waarvan het streefdoel door deze Vlaamse Regering wordt hernomen in de richting van het Witboek BRV. Streefdoel is minimum 150.000 hectare reserfaat en natuur in Vlaanderen en minimum 53.000 hectare bos. Voor bos en natuur betekende dit een toename van 38.000 hectare natuur en 10.000 hectare bos ten opzichte van de situatie in 1997.

Volgens de meest recente cijfers die ik terugvind, ruimteboekhouding 1/7/17, is de toestand twintig jaar na het RSV nog altijd weinig rooskleurig. Van die 38.000 hectare extra natuur en die 10.000 hectare extra bos hebben we respectievelijk amper 16.500 hectare natuur en 3200 hectare bos gerealiseerd, dat is 40 procent, althans planologisch, want we weten dat er een verschil is tussen de planologische realisatie en wat er in de feiten is bijgekomen.

Minister, ik denk dat mijn vraag de vraag is van bijna alle collega's: hoe kunnen we ervoor zorgen dat we nogmaals twintig jaar na de taakstelling uit het RSV

eindelijk die 10.000 hectare extra bos effectief kunnen realiseren? Dan zijn extra bosaanplantingen hoe dan ook noodzakelijk.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik denk dat we allemaal het persbericht hebben gezien. Ik had een gelijkaardige vraag ingediend, alleen was ik net te laat. Ik denk dat dit een zeer terechte bezorgdheid is van de mensen uit de Bosgroepen en van de heer Tobback dat het toch wel een anomalie is in het Vlaams beleid dat het interessanter is om bos te planten dat eerst elders is gekapt dan gewoon te gaan voor nieuw bos en voor bosuitbreiding. Dat is ook de kritiek van de Inspectie van Financiën en de Minaraad wanneer het straks gaat over de wijzigingen in het Bosdecreet die wij niet zullen goedkeuren maar die zullen worden goedgekeurd door de meerderheid. Ook daar is de grote kritiek dat op deze manier het verschil veel groter is en er niet aan echte bosuitbreiding zal worden gedaan, zeker niet aan een tempo dat aanvaardbaar is en waarmee de doelstelling zal worden gehaald.

Minister, hoe zult u ervoor zorgen dat die twee dichterbij elkaar komen, dat het effectief interessant wordt om gewoon te bebossen zonder dat dit in een compensatieverhaal moet passen? Hoe zult u ervoor zorgen dat die private eigenaars – en ik ken er veel in mijn streek – die echt wel heel graag willen bebossen maar toch ergens een correcte vergoeding voor willen, niet in de kou blijven staan? Is er ook een green deal op komst voor mensen die heel graag bos willen aanleggen om de samenleving beter te maken en voor wie dat op dit moment absoluut niet interessant is? Misschien kan daaraan worden gewerkt.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, we hebben het inderdaad al heel vaak gehad over de nodige bosuitbreiding. Waar we het hier iets minder over gehad hebben maar wat minstens even belangrijk is, is het verbinden van de bossen. Uiteraard gebeurt dat via bosbeheersplannen, beheersovereenkomsten met landbouwers en dergelijke maar wat de bosuitbreiding betreft, is er nog heel veel werk aan de winkel.

Minister, we hebben het een tijdje geleden tijdens de plenaire vergadering gehad over uw uitspraken over Natuurpunt. Naar aanleiding van deze vraag zou ik graag weten of er nu effectief bos bijkomt of weggaat op gronden van natuurbeheer en de verenigingen. Het ging er toen ook over dat Natuurpunt niet moet compenseren als men ontbost in het kader van een natuurbeheersplan. Naar aanleiding van deze vraag wil ik informeren of u intussen al gesprekken daarover hebt gehad met Natuurpunt.

Wij zijn altijd vragende partij om de private eigenaars zoveel mogelijk te betrekken bij het bosbeleid. 60 procent is eigenaar van het totale bosbestand in Vlaanderen. Op welke manier bent u toekomstgericht van plan om hen daar nog meer bij te betrekken en hun een grotere rol te geven om uw doel van bosuitbreiding op het terrein te verwezenlijken?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Tobback, u hebt de cijfers niet goed begrepen in die zin dat er 54 hectare per jaar door private eigenaars bijkomend wordt aangeplant met subsidies van het Vlaanderen. Daarbovenop komt nog eens 110 hectare via ANB.

Als je de ruimteboekhouding vraagt van het RSV, en dan gaat het over wat puur planmatig is ingekleurd als bos, dan zitten we nu aan 45.500 hectare bos. Dat is 3200 hectare meer dan de nulmeting in januari 1994.

De terechte opmerking van de heer Vandaele is dat dat puur boekhoudkundig is op basis van de inkleuring op een plan. Dat zegt eigenlijk niets over het effectieve gebruik van de grond.

Daarom is het voorstel van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen net om te monitoren op basis van het effectieve gebruik van de gronden op het terrein. In elk RUP dat de Vlaamse Regering goedkeurt, zit er bijkomend bos. We doen daarmee verder, en dat heeft vaak te maken met de afbakening van het buitengebied die de Vlaamse Regering goedkeurt.

De privé-eigenaars blijven niet in de kou staan. Straks ligt er een voorstel klaar om de subsidies op te trekken voor de gronden die je aankoopt om te bebossen. Ik hoop dat dat ook wordt goedgekeurd. Heel belangrijk is dat we ervoor hebben gezorgd dat in alle subsidies die worden verleend, iedereen op gelijke voet staat. Maak je een beheersovereenkomst, dan krijg je als privé-eigenaar voortaan dezelfde subsidies, of je nu een privé-eigenaar bent, of bijvoorbeeld Natuurpunt. Daar hebben we voor gezorgd. Dat geeft ook veel meer kansen aan de privé-eigenaars om daarin mee te stappen.

Collega Tobback, het blijft niet bij 'floue' voorstellen. Ik heb daarstraks verwezen naar het Instrumentendecreet. Dat is al een eerste keer goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Hopelijk gebeurt dat ook snel een tweede keer.

Voor grondwaardeverlies heb ik een concreet voorstel geagendeerd op de regeringstafel, namelijk om 12.500 euro per hectare toe te kennen. Dat zijn niet zomaar loze beloften, maar zaken die effectief op de tafel liggen van de Vlaamse Regering.

Wat de cijfers van Natuurpunt betreft: ik heb op dit moment geen cijfers of statistieken bij over wat er wordt gekapt in de domeinen van Natuurpunt en wat er wordt gecompenseerd. Ik zal dat opvragen. Op dit moment is er nog geen wijziging of daarvoor al dan niet moet worden gecompenseerd. Binnen de Vlaamse Regering is daarover nog geen consensus.

Bruno Tobback (sp.a): Minister, ik heb enkele opmerkingen. Ik heb een verschil gehoord tussen uw eerste en uw tweede antwoord. In uw eerste antwoord zei u dat er 110, en niet 114 hectare grond per jaar wordt aangekocht door het ANB. Ik had 114 verstaan, maar daar gaat het niet om. U hebt gezegd: 110 hectare per jaar aangekocht door het ANB om te bebossen. Het is niet omdat het ANB die grond heeft aangekocht dat er ook maar één boom op staat.

Minister, daarnaast hebt u gezegd – en dat heb ik niet meer gehoord in uw repliek – dat er netto samengeteld ongeveer 64.000 hectare bos per jaar wordt aangeplant. Dat betekent dat iedere hectare grond die het ANB heeft aangekocht, jaar na jaar ook onmiddellijk wordt bebost.

Ik herinner me uit de rapporten van het Rekenhof die we hier in het afgelopen jaar een paar keer hebben besproken, dat dat de facto absoluut niet zo is. Ik zou graag de onduidelijkheid daarover opgeklaard zien. Mogen we ervan uitgaan dat iedere hectare – die 110 hectare per jaar – de facto onmiddellijk wordt bebost? Dat had ik niet begrepen uit andere discussies en uit andere rapporten. Aankopen en bebossen schijnen twee zeer verschillende dingen te zijn in de praktijk. Daarover zou ik graag duidelijkheid hebben, zodat we correct kunnen discussiëren en onze cijfers correct op een rijtje hebben.

Ik heb nu al twee keer gezegd dat wat u straks voorlegt in het ontwerp van decreet, een oplossing is voor de privé-eigenaars. Ik heb het advies van de Minaraad over dat ontwerp van decreet, dat sp.a niet zal goedkeuren, bij me. De Minaraad zegt klaar en duidelijk dat de pistes om bebossing door privé-eigenaars te subsidiëren, absoluut tekortschieten, volkomen onvolledig zijn en er alleen maar

voor zorgen dat u de middelen van het Boscompensatiefonds kunt uitgeven bij compensatie. Een van de redenen waarom we dit niet zullen goedkeuren, is dat al wat u doet, is ervoor zorgen dat als een boom wordt gekapt, er dan waarschijnlijk een zal worden geplant.

Met de bosuitbreiding op zich heeft dit niets te maken: dit is een bosstandstill. In zowat de minst beboste regio van heel Europa is dat niet genoeg. We waren het er toch allemaal over eens in het parlement. Met alleen maar ervoor te zorgen dat er voor iedere boom die verdwijnt in het beste geval een wordt geplant, voert u uw eigen regeerakkoord niet uit, maar komt u ook absoluut niet tegemoet aan de reële noden en de reële vraag die in deze commissie bestaat. U blijft een soort van flou artistique spuien, waarvan u hoopt dat die tussen de bomen blijft hangen.

Het klopt allemaal niet, minister. Keer op keer blijkt dat er een soort van mistgordijn wordt opgetrokken om toch maar niet te moeten aantonen dat u eigenlijk niet de ambitie hebt om aan bosuitbreiding te doen. In het beste geval en met alle regelingen die u invoert, gaat er geen boom extra weg zonder dat er ergens een boom bijkomt. En zelfs dat blijkt op basis van rapporten van het Rekenhof in de praktijk niet zo te zijn.

Wanneer er vanuit de sector zelf, vanuit de betrokkenen, vanuit de grondeigenaren van goede wil, met goesting, met ambitie om bij te dragen aan wat we allemaal graag zouden willen, een alarmkreet komt – help ons alstublieft meer, want we willen wel meer doen –, dan verdient dat een beter en grondiger antwoord dan wat we hier krijgen. Dat vind ik jammer.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.